

Wijziging van de artikelen 66 en
66a van het Wetboek van Koophandel

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

In de praktijk zijn moeilijkheden gerezen bij de toepassing van artikel 66a van het Wetboek van Koophandel, welke zijn te onderscheiden in twee categorieën. Vooreerst geldt de in artikel 66a neergelegde eis van de naam- en vakvermelding voor elke vorm van aankondiging dat men zich op het terrein van de makelaardij begeeft, derhalve – daargelaten andere dan schriftelijke aankondigingen – ten aanzien van *alle geschriften*, zoals briefpapier, rekeningen, brochures, catalogi, telexen, telegrammen, advertenties en gevelreclames. In de tweede plaats bestaat geen klaarheid over de naam- en vakaanduiding van de vennoten van een vennootschap of de bestuurders van een rechtspersoon, welke zich op het gebied der makelaardij beweegt. Deze moeilijkheden zijn voortgevloeid uit de formulering van het eerste lid van artikel 66a, luidende als volgt:

„Een vennootschap en een rechtspersoon, die een bedrijf als bedoeld in artikel 62 uitoefenen, zijn slechts bevoegd te vermelden dat zij zich op het gebied der makelaardij bewegen indien tenminste de helft van haar behorende vennoten of bestuurders bestaat uit makelaars die niet als zodanig zijn geschorst. Zij moeten alsdan tevens vermelden, wie van de behorende vennoten of bestuurders makelaar is en in welk vak.”.

Uit de redactie blijkt dat aan de eis van de vakvermelding slechts één beperking is gesteld: het vak moet worden vermeld tenzij de vennootschap en de rechtspersoon niet een bedrijf als makelaar uitoefenen. De ondergetekende meent dat de formulering van artikel 66a, eerste lid, te algemeen en te ruim is. Het lijkt hem niet zinvol de eis te stellen dat onder alle omstandigheden de rechtspersoon of vennootschap in *alle geschriften* en de namen der bestuurders of vennoten moet vermelden en het vak waarin zij zijn beëdigd. De noodzaak tot deze dubbele vermelding in *alle geschriften* brengt overlast en kosten met zich mede, terwijl niet kan worden gezegd dat daarmee altijd een redelijk belang wordt gediend.

Bij de nu voorgestelde redactie is aansluiting gezocht bij de redactie van artikel 37c van het Wetboek van Koophandel, dat de vermeldingsplicht ener naamloze vennootschap regelt. In het wijzigingsvoorstel voor artikel 66a is neergelegd dat de vennootschap en rechtspersoon *in beginsel in alle geschriften* – met uitzondering van telexen en telegrammen – de namen der behorende vennoten of bestuurders moeten vermelden, het feit of deze al dan niet makelaar zijn en het vak waarin de makelaars onder hen werden beëdigd. Deze regel lijdt uitzondering ten aanzien van de vermelding van de namen en wel in drie gevallen.

1°. Indien tenminste de helft der vennoten of bestuurders beëdigd is in hetzelfde vak – en de vennootschap volgens artikel 66a, eerste lid, bevoegd is aan te duiden dat zij zich op het terrein der makelaardij beweegt – kan de vennootschap of rechtspersoon volstaan met de vermelding van dat vak (dus niet de namen) *in advertenties en andere openbare aankondigingen*.

2°. Indien alle vennoten of bestuurders beëdigd zijn in hetzelfde vak, kan de vennootschap of rechtspersoon volstaan met de vakvermelding (dus niet de namen) *in alle geschriften*.

3°. De uitzondering onder 2° geldt ook voor de vennootschap of rechtspersoon welke slechts één vennoot of bestuurder heeft.

Deze uitzonderingen berusten, zoals gezegd, op de gedachte dat het gewenst is om beperkingen aan te brengen op de eis dat de naam- en vakvermeldingen in *alle geschriften* moet geschieden. Wel zijn waarborgen gesteld voor het gevaar van misleiding van het publiek; om deze misleiding te voorkomen, is immers het bestaand artikel 66a geschreven.

Met deze voorstellen is tevens tegemoet gekomen aan deesignaleerde onduidelijkheid van de betekenis van het woord „alsdan” in de slotzin van het huidige artikel 66a, eerste lid. In dit verband moge de ondergetekende verwijzen naar een arrest van het gerechtshof van Amsterdam van 9 december 1971 (Schip en Schade, september 1972, nr. 58), een vonnis van de arrondissementsrechtbank te Groningen van 19 april 1971 (Schip en Schade, idem, nr. 59) en een uitspraak van het kantongerecht te Groningen van 20 december 1971 (Schip en Schade, idem, nr. 60).

Bij het vermelde arrest is een beschikking van de arrondissementsrechtbank te Amsterdam van 8 januari 1971 vernietigd, waarin was overwogen dat artikel 66a niet geldt in het geval dat alle vennoten of bestuurders makelaar zijn in hetzelfde vak. Het gerechtshof van Amsterdam heeft de juistheid van deze uitleg weliswaar verworpen, doch heeft evenwel o.m. overwogen:

„dat echter aan geïntimeerde kan worden toegegeven dat letterlijke toepassing van de tekst van artikel 66a K, voor gevallen als het onderhavige, waarbij alle bestuurders makelaar zijn in hetzelfde vak redelijke zin mist;

dat toch – blijkens de memorie van toelichting op het wetsontwerp dat tot opnemng van het onderhavige artikel heeft geleid – de strekking van deze bepaling is om misleiding van en verwarring bij het publiek te voorkomen;

dat zodanig gevaar echter niet te duchten is indien alle bestuurders makelaar zijn in hetzelfde vak, zodat alsdan met de vermelding van de namen van bestuurders die makelaar zijn geen enkel redelijk belang is gediend.”.

De ondergetekende deelt het in de geciteerde overwegingen neergelegde oordeel van het gerechtshof te dezen: vgl. de voorgestelde uitzondering onder 2°.

Tevens is er in de rechtspraak verschil van mening over de vraag of de regel van artikel 66a geldt ingeval de vennootschap of de rechtspersoon slechts één behorende vennoot of bestuurder heeft. In het reeds vermelde vonnis van 19 april 1971 van de arrondissementsrechtbank te Groningen is hieromtrent overwogen dat alsdan die eis inderdaad moet worden nageleefd „nu ook in dat geval tenminste de helft van de behorende vennoten of bestuurders uit makelaars bestaat”. In de, eveneens reeds vermelde, uitspraak van het kantongerecht te Groningen van 20 december 1971 werd op grond van de navolgende overwegingen anders geoordeeld:

„dat blijkens de memorie van toelichting op het wetsontwerp dat tot opnemng van het onderhavige artikel

heeft geleid, deze opneming is geschied om te voorkomen dat een onderneming die zich (mede) op het gebied der bemiddeling beweegt, de indruk zou wekken een makelaarsbedrijf te zijn, hoewel slechts een minderheid van de leiding als makelaar is beëdigd en in dat geval er geen garantie is, dat de feitelijke gang van zaken door makelaars wordt bepaald, zodat een schijn zou worden gewekt, die met het wezen niet in overeenstemming is, en de tweede zin aan het eerste lid is toegevoegd om derden ervan in kennis te stellen, welke vennoten of bestuurders als makelaar mogen optreden en in welke vakken;

dat volgens deze toelichting de wetgever een voorschrift heeft willen geven voor die vennootschappen en rechtspersonen, die zich op het gebied der bemiddeling bewegen, waarvan één of meer beherende vennoten of bestuurders niet zijn makelaar, opdat derden kunnen weten wie van hun beherende vennoten of bestuurders wel makelaar is, hetgeen is neergelegd in de in de tweede zin van het eerste lid van artikel 66a voorkomende woorden „wie van de beherende vennoten of bestuurders makelaar is en in welk vak”, immers deze zinsnede veronderstelt dat de betreffende vennootschap of rechtspersoon ook één of meer beherende vennoten of bestuurders heeft, die niet zijn makelaar”.

De betreffende rechtspersoon had slechts één beëdigde makelaar, weshalve vrijspreek volgde.

Deze zojuist geciteerde overwegingen bevatten naar de mening van de ondergetekende een uitleg van artikel 66a, welke hem juist lijkt. Net zomin in het geval dat alle beherende vennoten of bestuurders makelaars zijn in hetzelfde vak, is toepassing van de regel van artikel 66a zinvol wanneer de vennootschap of rechtspersoon slechts één beherende vennoot of bestuurder heeft, die als makelaar is beëdigd: vgl. de voorgestelde uitzondering onder 3°.

Tenslotte moge erop worden gewezen dat de wijziging van artikel 66a gevolgen heeft voor artikel 66 dat handelt over de alleen werkende makelaar die niet (enig) vennoot of bestuurder van een vennootschap of rechtspersoon is. Vermeden moet worden dat de alleenwerkende makelaar op het punt van de naam- en vakvermelding aan zwaardere eisen zou zijn onderworpen dan de makelaars die bestuurder of vennoot zijn van een rechtspersoon of vennootschap. Zou artikel 66 niet worden aangepast dan zou zulks met zich mede brengen dat die makelaar gehouden zou blijven ook in telegrammen en telexen als ook buiten geschrift, zijn vak te vermelden. Daarmede zou voor hem een regeling gelden, die niet gelijk is aan die, zoals vervat in artikel 66a. In het wijzigingsvoorstel van artikel 66 is deze ongelijkheid voorkomen.

De Minister van Justitie,
VAN AGT.